

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejema.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 53.

Sobota, 2. julija 1932.

Leto VII.

Predstavniki Nemčije ne spoštujejo ustave in zakonov.

Odkar je Papenova vlada v Nemčiji s pristankom predsednika republike dovolila fašistične vojaške formirane napadalne oddelke, izzivajo ti na impertinenten način in napadajo z oboroženimi silami predvsem socialistične in komunistične ustanove in delavce. Nasilstva izvajajo in ob enem zahtevajo Hitlerjevci, da se priglasi izjemno stanje za vso Nemčijo. Danes teden so napadli tudi socialno-demokratsko poslopje berlinskega »Vorwärtsa« in streljali na pristaje socialnih demokratov. Taki napadi se pa niso vršili samo v Berlinu, ampak tudi drugod. Zlasti so bili napadi v Bochumu, v Wattenscheidu in Lipskem krvavi.

Socialno-demokratska stranka je zaradi dogodkov poslala predsedniku Hindenburgu pismo, v katerem ga opozarja na izjavo, v kateri je rekel, da hoče na vsak način ohraniti red in mir. V drugem pismu pa pravi socialno-demokratska stranka, da naj notranji minister pove, kdaj se je pripravljen razgovarjati o razmerah z vodstvom soc.-demokratske stranke in sprejeti ustmene pritožbe.

Značilne za razmere v Nemčiji so besede, katere je spregovoril berlinski policijski predsednik v stadionu »Reichsbannerja« v Magdeburgu, ki so vsekakor bile naperjene tudi proti nesmiselni politiki nove aristokratske vlade. Policijski predsednik Gerzesynski je rekel, da tisti dan, ko si fašistični napadalni oddelki proti zakonu in pravu prisvoje pravico do ulice, dobe tudi vsi drugi državljani, tudi železna fronta, pravico do obrambe v sili. Na dan, ko bo železna fronta dobila pravico do obrambe v sili proti fašističnim napadalnim oddelkom, ne bo več nobenih fašističnih napadalnih oddelkov. Posledica ukinitja prepovedi napadalnih oddelkov je najslabša in je spravila Nemčijo v grozen položaj. Že danes imamo latentno državljansko vojno. Odrdb Papenove vlade so dovedle državo celo do tja, da ji preti razpad, v nevarnosti je enotnost Nemčije, ker fašisti zahtevajo obsedno stanje, ki ima namen, da se v Prusiji zamenja Braunovo in Severingovo vlado s komisarijem. Kot državni uradnik, je rekel, smatram za dolžnost, da svarim predsednika republike in državno vlado pred posledicami, če bodo nadaljevali to politiko.

Hindenburg je izjavil bavarskemu ministrskemu predsedniku Heldu, da izide nova zasilna odredba. Held je izjavil, da bo vodil politiko v okviru državne ustave in državnega prava, neglede na to, kakšna bo odločitev nemške državne vlade. Slutiti je torej, da namerava državna vlada pač nastopiti proti onim elementom in deželnim vladam, ki ne respektirajo dovolitve fašističnih oboroženih formacij. V tej slutnji se te dni sestanajo v Berlinu notranji ministri nekaterih deželnih vlad in pruska vlada, da se posvetujejo in razgovore, kaj jim bo storiti v slučaju ukrepov državne vlade, ki se pričakujejo. Bavarska dela za enotno fronto nemških dežel, ki naj ščiti skupno pravice posameznih dežel napram državni vladi, ker se nočejo pustiti terorizirati in celo protizakonito od fašističnih tolpe.

Kako silno napete so razmere v Nemčiji, je že iz teh podatkov razvidno. Socialna demokracija razglasa, da je nje bojna formacija »Reichsbanner« pripravljena. Istotako stoji

Imenovanje ravnateljstva za okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani

Komisarija za Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani (Ivan Tavčar) in za Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je minister socialne politike razrešil in imenoval pri obeh zavodih ravnateljstvo.

Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev so bili imenovani:

iz skupine delojemalcev:

v ravnateljstvo Čobal Melhijor, Zagorje; Kavčič Tomaž, Stražišče pri Kranju; Kravos Vladimir, Ljubljana; Ošlak Josip, Maribor; Saje Ladislav, Maribor in Tavčar Ivan, Ljubljana; kot namestniki ravnateljstva Vidic Karl, Celje; Blažek Anton, Ptuj; Klanšek Maks, Rožna dolina pri Ljubljani; Škofic Ivan, Ljubljana; Bregar Rudolf, Ljubljana in Bizjak Luka, Litija. V nadzorstvo Kosem Drago, Ljubljana; Jakomin Lovro, Ljubljana; Terkuč Edvard, Zg. Šiška pri Ljubljani; za namestnike nadzorstva Žulovec Jaka, Vevče; Prezeli Anton, Ljubljana in Juh Fran, Ljubljana.

iz skupine delodajalcev:

V ravnateljstvo Rebek Josip, Ljubljana; Prepeluh Albin, Ljubljana; Ribnikar Adolf, Ljubljana; Krapež Milko, Ljubljana; Oset Andrej, Maribor; ing. Jelenc Jože, Maribor; za namestnike ravnateljstva Kersnič

Ivan, Ljubljana; Verbič Anton, Ljubljana; dr. Sajovic Stanko, Kranj; Gajer Rudolf, Ljubljana; Pogačnik Hinko, Ruše in Dolničar Jernej, Celje. V nadzorstvo Bureš Franjo, Maribor; Bonač Fran, Ljubljana; Naglas Viktor, Ljubljana in kot namestniki Dolžan Fran, Celje; ing. Kobi Joško, Ljubljana in ing. Toman Anton, Ljubljana.

Pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu

so bili imenovani v ravnateljstvo Berdajs Vilko, Maribor; Frazarinc Anton, Celje; Klinar Peter, Ljubljana; Sirc Franjo, Kranj; Smrkolj Albin, Ljubljana; Weixl Vilko, Maribor; Glušič Edo, Ljubljana; Golmajer Ciril, Ljubljana; Lavrenčič Valter, Ljubljana; dr. Pless Ivan, Ljubljana; Zemljčič Joško, Ljubljana in Račka Anton, Ljubljana; za namestnike članov ravnateljstva pa Verbič Anton, Ljubljana; Sušnik Alojzij, Ljubljana; Jurjevec Avgustin, Ljubljana; Lesjak Fran, Ljubljana; Šket Jakob, Ljubljana in Pi-ber Josip, Ljubljana.

Razrešeni so bili tudi komisariji Okrožnih uradov v Banjaluki, Somboru, Dubrovniku, Osijeku, Splitu, Tuzli in Sarajevu.

Konstituiranje novih ravnateljstev se bo izvršilo v najkrajšem času.

Baron Papen postaja pogumen.

Kategorično odklanja francosko ultimativno ponudbo.

Ko je baron Papen prvič prišel v stik s Herriotom, predsednikom francoske vlade, je bil mehak kakor vosek. Po raznih pogajanjih je odšel v Berlin, da se razgovori o nadaljnjem delu s svojo vlado in s Hindenburgom. Zadnje dni so se vršila pogajanja zaradi reparacij med Francijo, Anglijo in Nemčijo. Macdonald, ki zopet posreduje, predlaga, da naj se zaenkrat ustavi plačevanje dolgov, tehnično stran o ureditvi reparacij in sanaciji Evrope pa naj izvrše pozneje. Principielno se morajo tudi ugotoviti obveznosti Nemčije, čeprav Macdonald ni proti poznejšemu črtanju. To se lahko doseže s francosko-nemškim sporazumom. Zaradi tega je potreben odločen pritisk na nemško vlado.

Nemška vlada je prejšnji teden že priznavala upravičenost francoskih terjatev ter trdila le, da jih ne more plačevati. Na seji dne 27. m. m., ki

jo je imela nemška delegacija s francosko, so pa Nemci odrekli vsakršno odškodnino za reparacije. Državni nemški finančni minister grof Schwein-Krosigk še dan pred sejo ničesar ni vedel o izpremembi politike v Berlinu ter je šele ob prihodu Papena zvedel o izpremembi, ko so že časopisi poročali o njej. **Papen je namreč sporočil lausanski delegaciji, da ne dela po volji predsednika Hindenburga.**

Vpliv fašistov, vpliv feldmaršala in bližnje državnozbornske volitve so motivi, ki bodo povzročili, da se bo morala lausanska konferenca brez večjega uspeha odgoditi. Baron Papen misli namreč, da bo v tej svoji pozi kot nepopustljiv borec čim bolj pripomogel fašistom in sebi do volilne zmage.

Kakor je nujno črtanje vseh vojnih dolgov, služi gesta barona Papena vendarle — reakciji.

Število brezposelnih v Evropi se stalno veča kljub poletni sezonski zaposlenosti. Statistični urad mednarodnega urada dela v Ženevi je vsako leto spomladi beležil znatno znižanje brezposelnosti, ker so se ob tem času začela razna sezonska dela. Letos pa kaže statistika kljub seziji porast brezposelnosti v splošnem. Edino na Finskem je brezposelnost padla za 1 odstotek, na Poljskem pa za 3 odstotke. V vseh drugih državah se veča.

danes vse merodajnejše politične in upravne oblasti na stališču weimarske ustave ter miru in reda. Kako naj potem reakcionarna državna vlada proti ogromni večini krši obstoječo ustavo in zakone ter pahne Nemčijo nazaj v predvojno reakcijo? Če se ne motimo, so se nemška aristokracija, nemški militarizem in

Evropa preveč razkošno množijo svoje prebivalstvo. Ob Kristusovem rojstvu je imela Evropa 80 milijonov prebivalcev, danes jih ima brez Rusije 377 milijonov. Prebivalstvo se zlasti naglo širi od leta 1870. Vojna je številu prebivalstva naravnost koristila. Splošno vlada mnenje, da je danes v Evropi 100 milijonov ljudi preveč. Predsednik Zedinjenih držav Hoover je rekel, da Evropa preveč razkošno pomnožuje svoje prebivalstvo.

nemška veleposest tu enkrat pošteno in zadnjič vračunali.

Malo je že teh »plemenitih« ljudi in prav je, če bodo zadnji. V zmoti so. Delavstvo samo ima dovolj moči, da jim s kratko splošno stavko onemogoči vse reakcionarne naklepe in da tudi nadalje odloča o politični usodi Nemčije.

Samouprave v socialnem zavarovanju — imenovane.

Komisariati v socialnem zavarovanju so odpravljeni in so imenovana za posamezne organe ravnateljstva. Značaj samouprave sicer z imenovanjem upravnih organov ni pridobil, ker popolna samouprava bi bila šele tedaj, če bi člani, to je interesi sami volili uprave teh zavodov. Z imenovanjem ravnateljstva je bila dejansko podeljena odgovornost na več oseb. V smislu zakonov so sicer predlagale delavske in delodajalske organizacije kandidatne liste, ki se pa pri imenovanju niso popolnoma upoštevale. Minister socialne politike res ni absolutno vezan na predloge organizacij, vendar je s tem, ker niso bili predlogi v celoti sprejeti, podeljena odgovornost na osebe, ki so izven odgovornih mandatarjev delavskih in trgovskih zbornic. Tako se nam zdi, da prihaja v novih samoupravah organizirani del delavstva premalo v poštev.

Ta moment je jako važen, ker se nahajamo pred revizijo delavske socialne zakonodaje. Današnje socialne razmere absolutno ne dopuščajo, da bi se delavsko varstvo poslabševalo z ozirom na pravice članov. Ne, uvedbi se mora tudi zavarovanje za starost in onemoglost, za nezaposlenost. Tudi smo odločni nasprotniki, da bi se socialno zavarovanje razkosalo in razdelilo na majhne pokrajinske zavode, v katerih bi se potem lokalno uveljavljala reakcija ter celotno zavarovanje prikojevala po svojih nazorih in po lokalnem razpoloženju. S tem bi nastale v zavarovanju nenake pravice in dolžnosti, kar bi bila nepremagljiva ovira napredku v delavskem varstvu.

Socialno zavarovanje se ne sme upravljati politično, zato mora biti tudi samouprava nepolitična, to je, samouprava mora zasledovati le interese zavarovanja, to je zavarovancev. To je naloga zavarovanja in naloga njega samouprave, ki je odgovorna le interesom in — zgodovinskemu razvoju.

V kratkem pridejo v razpravo reforme socialnega zavarovanja. Organizirano delavstvo ni dovolj upoštevano pri samoupravi že po zakonu, ker ima pravico samo do polovice članov samouprave. Pri imenovanjih se ta pravica navadno še okrne.

Vse te stvari opominjajo delavske organizacije k čuječnosti, da se bodo pri reviziji upoštevala njih splošna načela in njih predlogi. Vpliv delavskih organizacij, čim ni zadošten, mora biti večji izven samouprav.

Manifestacije čeških socialističnih telovadcev.

Zadnji dve nedelji so se zopet vršile ogromne prireditve čeških socialističnih telovadnih organizacij v Plznu in Brnu. Najmogočnejši uspeh je pokazala delavska socialistična trdnjava v industrijskem mestu Plznu. Tam so imeli najprej dan naraščaja, pri katerem je nastopilo okrog 10.000 ženske in moške delavske mladine. Naslednjo nedeljo pa se je vršil zlet socialističnih telovadcev iz zapadne Češke v Plznu, pri katerem je nastopilo zopet nad 10.000 telovadcev in telovadkinj ob udeležbi 30.000 gledalcev. Temu zletu je prisostvovalo tudi več ministrov kot zastopnikov češkoslovaške vlade iz

Prage, med drugimi prosvetni ministri s. dr. Derer, predsednik senata s. dr. Soukup in drugi. Na isti dan se je vršil zlet delavskih telovadcev v mestu Brnu z dopoldanskim mogočnim sprevedom skozi mesto. Češkemu socialističnemu delavstvu čestitam o krasnim uspehom v njegovi kulturni telovadni organizaciji.

Ob desetletnici Mednarodnega zadrugarskega dne.

Mednarodno zadrugarsko gibanje bo proslavljalo letos, v soboto 2. oz. v nedeljo 3. julija desetletnico svojega mednarodnega praznika, desetletnico Mednarodnega zadrugarskega dne. 7. julij 1923 je bil od Mednarodne zadrugarske zveze v Londonu določen za prvi Mednarodni zadrugarski dan, ki se je v nekaj letih tako priljubil, da ga danes proslavlja vsako leto več zadrug po vsem svetu. Tega dne se zadrugarji po vsem svetu, zlasti oni, ki so pridruženi Mednarodni zadrugarski zvezi v Londonu, spominjajo in utrjujejo v izvrševanju idej svojega gibanja, ki daleko še niso izčrpane z dnevnimi in sočasnimi nalogami in cilji posamezne panoge zadrugarske organizacije. Daleko širši so nameni zadrugarskega gibanja, kakor se komu zdi: končni cilj njegov je, da se na mestu, kjer je današnji zasebno-kapitalistični gospodarski red v zatonu, postavi nov gospodarski red, ki bo slonel na zadrugarskih idealih skupnosti. Ne na načelu idealne konzuma za že izvršeno produkcijo, marveč na načelu produkcije za že organizirani kozum je treba zgraditi gospodarstvo, ki ne bo ustvarilo nekaj takega, kar danes tako kruto doživljamo: desetmilijone brezposelnih, na eni strani nakopičena bogastva in zaloge blaga, da jih je treba uničevati, na drugi strani pa revščino in pomanjkanje pa bedo in lakoto milijonov in desetmilijonov, ki so vse življenje delali pa nimajo nič ali pa, ki bi hoteli delati, pa ne najdejo in ne dobe nikakega dela. Dalje je namen zadrugarskega gibanja izgladiti gospodarska nasprotstva med narodi in narode dovesti do sporazumnega dela, do treznega tekmovanja med seboj ter tako pripomoči k ohranitvi svetovnega miru in prepričati nadaljnjih vojn, ki groze na obzorju. In še mnogo je bodočnosti ciljev, ki se za nje bori oz. za katerimi teži mednarodno zadrugarsko gibanje.

Mednarodna zadrugarska zveza v Londonu, ki ima pridruženih v 41 državah vseh kontinentov 77.500 zadrug z nad 70 milijoni zadrugarjev, je priporočilo pridruženim zadrugam, da naj na slavnostnih zborovanjih o priliki letošnjega Mednarodnega zadrugarskega dne sprejmejo tole resolucijo:

»Zborovanje zadrugarjev, zbrano ob proslavi desetega Mednarodnega zadrugarskega dne

pozdravlja zadrugarje, ki so razkropljeni po vsem svetu in naglašajo, spojeno z njimi v tej manifestaciji, bratstvo in napredek, ki sta temelja našega gibanja;

povsem razumeva katastrofo, ki ogroža ves svet in ki ne predstavlja nič manj kakor popoln neuspeh civilizacije, popolno napačno razdelitev trgovine in industrije, kar je milijonom delavcem odvzelo delo in človeka vredno življenjsko možnost;

naglašajo medsebojno gospodarsko odvisnost posameznih držav, splošno razširjenost krize in njen svojstven značaj, ki je viden v tem, da se kriza dogaja v dobi bogatih žetev in najvišjega razvoja industrije;

predočuje odpornost našega zadrugarskega sestava napram vplivom sedanjega gospodarskega kaosa, ki je v veliki meri nastal zaradi pomanjkljivosti kapitalističnega sistema, ki je obenem tudi popolnoma odpovedal v tem, da bi našel uspešno rešitev za svetovne probleme;

izjavlja nadalje, da obstoja edino uspešno sredstvo, da se premaga sedanja kriza in da se prepreči ponovitev slične katastrofe, v splošnem izvajanju zadrugarskih načel — namreč v demokratični kontroli, v proizvodnji kot služiteljici za izdelovanje potrebnih dobrin in ne kot sredstva za doseg dobička in v prilagoditvi proizvodnje porabi — za kar vse tvori zadrugarsko gibanje edino zdravo gospodarsko osnovo.

To zborovanje poziva zaradi tega zadrugarje vsega sveta, da se mu pridružijo z obnovitvijo njegovega prepričanja, njegovega navdušenja in njegove energije z enim samim namenom, da se narodno in mednarodno delovanje zadrugarstva čim najbolj pospeši in da se na ta način prispeva k ponovni upostavitvi svetovnega miru in blagostanja na svetu.

Tudi slovenski in jugoslovanski zadrugarji se bodo pridružili tej manifestaciji in pripomogli z okrepitevijo svojih zadrugarskih organizacij k skorajšnji izpolnitvi in uresničitvi teh namenov in nalog. Cv. K.

Doma in po svetu.

Tuberkuloza v dravski banovini. V dravski banovini umira za tuberkulozo trikrat več ljudi v rudarskih revirjih kakor po drugih krajih banovine. Temu niso krive samo težke delovne razmere, marveč predvsem velika socialna beda in deloma premajhna skrb za zdravje delavstva in njega svojecev.

Zveza jugoslovanskih mest je imela nedavno v Zagrebu svojo konferenco, na kateri je sklepala o predlogih, kako naj bodo upravno in politično urejena samoupravna mesta v Jugoslaviji. Pripravljala se namreč občinski zakon. V poročilu o tej konferenci pa nismo čitali zahteve po splošni, tajni in direktni volilni pravici v občinski samoupravi, da si je to važno vprašanje.

Dr. Jelić izgnan iz Avstrije. Jugoslovanski emigrant dr. Jelić, ki je v zvezi z atentati na železnice in je bil zadnjič aretiran na Dunaju zaradi prestopka tiskovnega zakona, pa oproščen, je bil izgnan iz Avstrije. Proti izgonu se je sicer pritožil, a je bila pritožba zavrnjena.

Mariborski »komunisti«, tri ženske in en moški, ki so bili aretirani zaradi mariborskega »komunističnega prevrata«, pridejo dne 8. julija pred državno sodišče v Beogradu. Častniki so bili zadnjič obsojeni pred vojaškim sodiščem, sedaj bodo sodili civiliste po zakonu o zaščiti javnega reda in varnosti v državi.

Žandar ustrelil železniškega uradnika in njegovo nevesto. Na Košutniku pri Beogradu je žandarmerija nastavila past roparju Mitroviču. Pa-

trulja je Mitroviča opazila in streljala za njim. Mitrovič je pa v temi pobegnil. Na kraju je ostal en žandar, drugi so zasledovali Mitroviča. Žandar na straži opazi moškega in žensko ter jima zakliče stojta! Neznanka se pa za poziv nista zmenila, na kar je žandar streljal in je krogla obema prebila v vratu glavne žile. Oba sta izkrevavela in umrla.

Oddelek za letarstvo na ljubljanski srednji tehnični šoli je ministarstvo ukinilo.

Češki list o našem delavskem združništvu. Plzenski češki dnevnik »Nova doba« je objavil ta teden daljši uvodni članek o obnem zboru naše delavske zadrugarske zveze ter povdarja lep napredek delavskih zadrugarskih organizacij v Jugoslaviji, ki se kljub težavnim razmeram ugodno razvijajo. Poročevalec želi jugoslovanskemu delavstvu čim boljše uspehe v združništvu in tudi na vseh drugih poljih udejstvovanja v bodočnosti.

Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljših stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov 52 Din franko). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elztrg 383, Savska Banov.

Kongres narodnih manjšin se vrši te dni na Dunaju. Zastopani so na njem odposlanci 40 narodnih manjšin iz vseh držav Evrope.

III. REDNI OBČNI ZBOR

Cankarjeve družbe

je s sklepom seje odbora Cankarjeve družbe z dne 14. junija 1932 sklican za četrtek, dne 14. julija 1932 ob pol 8. uri zvečer v prostorih Strokovne komisije v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika II. rednega občnega zbora.
2. Poročilo uprave in nadzorstva.
3. Samostojni predlogi.
4. Književni program za l. 1932-33.
5. Razno.

Samostojni predlogi se imajo poslati odboru najpozneje do 10. julija (§ 12, lit. l. pravil).

Če ob določeni uri ne bo navzoč vsaj deseti del vseh ustanovnikov (§ 13 pravil), se vrši eno uro pozneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ustanovnikov.

Ljubljana, dne 15. junija 1932.

Za odbor Cankarjeve družbe:

Iv. Vuk, s. r., t. č. predsednik.
Ciril Štukelj, s. r., t. č. tajnik.

Avstrijska vlada namerava zopet uvesti smrtno kazen za umore, ki so zadnji čas zlasti na Dunaju zelo pogosti. Če bo pa to kaj pomagalo, dvomimo.

V Leobnu so brezposelni v velikem številu priredili pred okrajnim glavarstvom demonstracije in so zahtevali izpustitev dveh aretiranih tovarišev. Ojačeni žandarmerijski oddelki so demonstrante razgnali.

Poljsko-ruski pakt o nenapadanju je že dalje časa predmet živahnih pogajanj, ki se jih udeležuje tudi Rumunska, z vednostjo Francije. Kakor poročajo poljski listi, so tozadnja pogajanja zadnje dni v Ženevi imela uspeh in bo že v kratkem pogodba podpisana po Poljski, Rumunski in Franciji.

Spor med deželami in državo v Nemčiji. Odsklonilnemu stališču napram vladi barona v. Papen se je Bavarski, Badenski in Württemberski pridružila še Saška in Hessenska. Hitler zato tem deželam grozi z nasilno ukrotitvijo.

Nemčija je plačala doslej na reparacijah. Nemčija izkazuje v svojem gospodarskem pregledu, da je plačala na račun vojnih dolgov od 1924 pa do 1932 v celoti 11.399 milijonov mark. V dinarjih znaša ta ogromna vsota okoli 150 milijard ali trinajstkratni jugoslovanski letni državni proračun.

Krvav spopad s komunisti v Straßfurtu. Prošli petek je neki nacionalni socialist ustrelil nekega komuniste. Vemikljeniki ubitega so mu priredili veliki pogreb, ki je imel demonstrativen značaj. Policija je hotela pogrebni spreved razgnati, če-

Angelo Cerkvenik:

ROSA.

(Povest.)

Od tržaške strani je prisopihala težka lokomotiva.

— 20 minut postanka!

— Tanja, samo še dvajset minut! Samo dvajset. Kaj je to: dvajset minut?

— Nič, Bojo! Leta so nič, stoletja so nič, tisočletje je nič, kadar je minilo...

— Vse je nič, kadar mine. Tanja, in jaz te moram izgubiti! Zakaj, Tanja, če je vse nič... Tudi jaz bi šel s teboj v Rusijo, tudi jaz bi delal!

— Ne govoriva več!

— Tanja, duša hrepenenja mojega, ljubica mi in mati, sestra in domovina — moje vse.

— Dovolj, Bojo! Zakaj si iz enega trenutka slovesa ustvaril dva? Saj bo žalosti že tako več, nego preveč. Nehaj, boli me glava, strašno me boli. Umrla bi! Tako rada bi umrla, a tam me čaka vlak, tam me kliče domovina... Da ni tega, glej, tam so ogromna kolesa, železni noži... Šla bi, kakor Ana Karenjina... ta strašna ženska, ta strašna ženska... Bojo, nehaj... če ne, pojdem pod kolesa...

Boju se je prikradla solza iz očesa... Tanja bi bila najraje segla s prsti v možgane in si jih razgrebla.

— Vstopite, prosim! Odhajamo.

Poljubil ji je roko. Čutila je vročo solzo na roki. Jok ji je stisnil grlo...

— Bojo, vedno si bil junak... bodi tudi danes, jutri...

Lokomotiva je zažvižgala, kolesje se je premaknilo in zaškripalo... Noč je vzela Tanjo.

Ob oknu je slonela in mahala z robcem, solze so padale v noč... Dolgo, dolgo je mahala z robcem... Ob tiru je stal Bojo, kakor da je bronast kip, in jok... Gledal je: daleč, daleč je žarela rdeča luč, vedno manjša, vedno manjša... in naposled — nič več.

— Vse je nič...

Proti jutru je prišel domov.

V njegovi sobi je sedela Rosa. Bila je nekoliko utrujena in blede.

— Rosa!

— Zakaj si ji pustil odpotovati?

— Že veš?

Položila je predenj pismo.

— Zakaj? Vse sem poskusil, da bi jo pridržal tukaj, a bilo je vse zaman.

— Zakaj nisi mene poklical? Me-

— Podzvestno sem čutil, da je to najboljši izhod, da se morava ločiti!

— Maženkostni ljudje! Kdaj se bodo spametovali? Povej, ti bi mogel storiti isto, kar je pred dvema tednoma napravil tisti kapetan Pir-kovič?

— Kaj je napravil?

— Ženo, o kateri je trdil, da mu je bila nezvesta, je razsekal na drobne koščke, prej pa je živi iztaknil oči, ji odrezal nos in ušesa. To vidiš, to je poslednja konsekvence moštosti in danes vladajoče morale! O, tam zgoraj med Eskimi imajo o tem drugačne pojme. In vendar ne poznajo prostitucije! Ni je! Ali veš, zakaj je ni? Ne veš in nihče izmed vas, patentiranih kristjanov in moralistov ne ve tega. Nihče! Zato, ker tam tako živijo, kakor govorijo, tako živijo, kakor jim narava veleva živeti! In tukaj, pri nas? Tako strašno bedasto je vse! Kdo še veruje v zakon? Kdo? Nihče in vendarle vsi na vsa usta trobite tisto tisočkrat preleto in dokazano laž v svet! Zakaj? Ni potrebno, da mi odgovarjaš? Vse tvoje in njihove argumente poznam! Da je zakon potreben? Priznam! Toda samo relativno potreben! Ne delaj v konglomeratu

samih relativnosti absolutnih sklepov! Potreben je — tako pravi Springer — tudi iz higienskih razlogov! Pri treznih in pametnih ljudeh ta argument odpade! Potreben iz samoljubnih razlogov staršev... Kjer pa ni otrok, Bojo, in pri naju dveh jih ni, tudi ta razlog odpade!

Razžalostila se je, kakor vselej, kadar je govorila o otrocih. Mati ni mogla postati.

— Zdi se mi, je dejal tiho, da jaz nisem kriv.

O, kako jo je zabolelo!

— Kriv? Kdo je kriv in kdo ni kriv? Bojo, zabolelo me je... Grda je bila tvoja beseda... Zakaj mi očitaš krivdo?

— Nisem tako mislil...

— Ločiva se! Glej, ločitev bo najboljši izhod iz tega pekla, če ne moreš drugače umeti, kar je meni samo ob sebi umljivo.

— Ločiti se? Ne, Rosa! Dovolj slabega sem ti storil!

— Ali misliš, da mi bo posebno prijetno, če bom morala venomer gledati tvoje trpljenje?

— Obljubljam ti, Rosa, da ne bom trpel. Najino življenje bo prijetnejše, nego je bilo kdaj prej; prejšnji harmoniji bova pridala vsak svojo požrtvovalnost...

mur so se pa pogrebeli uprli in je bila policija prisiljena streljati. Trije komunisti so bili pri tem ubiti.

Velike poplave v moldavski provinci v Rumuniji. Vsled neprestane dežja so reke prestopile bregove in poplavlile velik del dežele in povzročile ogromno škodo. V Jassyju je 10.000 ljudi radi poplave brez strehe in brez hrane.

Pet smrtnih obsodb v Moskvi. 23 nameščencev moskovskega dr-

žavnega konzumnega oddajališča se je zaogovarjalo pred sodiščem, ker so prodajali življenske potrebščine v lastno korist po višjih cenah, kakor so pa bile določene. Pet obtožencev je obsojenih na smrt, 7 na deset let ječe, ostali pa na 2 do 3 leta zapor.

Siam postane ustavna država. Zastopna vlada je izdala kraljevi razglas, s katerim naznanja, da se uvede v Siamu ustavni režim.

Sodba v tožbah mariborskih železničarjev za pokojnino.

Že v zadnji številki smo objavili kratko, razveseljivo vest, da so 4 mariborski železničarji po svojem zastopniku dr. Avg. Reismanu končno po štiriletnem pravdanju zmagali s svojimi tožbami proti železniški upravi za svojo pokojnino. Danes objavljamo kratek izvleček iz teh sodb, ki bodo gotovo zanimale brez razlike vsakega železničarja. Zmaga teh železničarjev pred sodiščem je velikanska, nedosežne važnosti in bo imela gotovo tudi svoje dobre posledice v obrambi pravic železničarjev. Sodbe so predvsem ugotovile, da železničarja ne bo več mogoče kar tako

čez noč vreči na cesto.

ne da bi se poprej izvedla temeljita preiskava, krivda dokazala in plačalo železničarju pridobljene pravice.

Kako je prišlo do tožbe?

Kot smo že poročali, so tožili Državni zaklad kot predstavnika državne železniške uprave za priznanje pokojnine iz provizijskega fonda bivše Južne železnice ter za draginjske in rodbinske doklade železničarji Kraljnik Ivan, Hartberger Franc, Glaser Blaž in Lovrenčič Ivan, vsi bivši ključavničarji v mariborski kurilnici prej Južne, potem državne železnice.

Štrajk, demonstracije — odpust iz službe.

Tožili pa so ti železničarji radi tega, ker jih je železniška uprava meseca aprila 1928 odpustila iz službe brez vsake pokojnine. Meseca marca 1928 so namreč nastali v mariborski kurilnici delavski nemiri, ki so imeli tri vzroke. Takrat sta namreč železniška uradnika Rojko in Vokač v službi **poneverila** velikanske vsote denarja, a železnica je hotela radi teh poneverb zgubo nadoknaditi s tem, da je odtegovala na račun poneverbe Rojka in Vokača kar delavcem visoke zneske in so znašali odbitki pri posameznem delavcu do 600 Din in še več. Razven tega so bile zmanjšane premije za varčevanje z materialom in hitrejša delo, ki so znašale po 5 do 20 in tudi čez 50 odst. Končno je železnica ravno tedaj tik pred velikonočnimi prazniki povsem nepričakovano odpravila skladišče živil, ki je dobavljalo železničarjem cenejša živila kot so se dobivala v trgovinah.

Vsled odprave živilskega skladišča je skrbelo ravnanje, ne pa za delavce. Delavstvo je bilo vsled tega skrajno razburjeno in razjarjeno, ter so se vsled incidenta med delavcem Dobičem in ing. Koudeko izcimile **demonstracije**, ki pa so trajale le par ur. Železniška uprava pa je nato odpustila enajst delavcev, med njimi gori navedene. Pokojnine pa jim ni hotela priznati, čeprav so nekateri vplačevali zato svoje prispevke v provizijski fond bivše Južne železnice že preko 25 do 30 let. Železniška uprava je navedenim očitala, da jih je morala kazensko odpustiti, ker so se udeležili demonstracij in ker niso kot delovodje zadržali od demonstracij drugih delavcev.

Viktor Adler.

Dne 24. junija 1932 bi bil veliki vodja avstrijskega delavskega gibanja — Viktor Adler — star 80 let. In nič ni za njegov pomen in za njegovo veličino tako nazorno kot dejstvo, da se ga spominjamo danes, 14 let po njegovi smrti, z enako ljubeznijo in z enakim spoštovanjem kot za časa življenja. Da, danes se ga spominjamo morda še z večjo ljubeznijo in češčenjem, ko zamoremo njegovo svojstveno delo ceniti v polni izmeri: ustanovitve, obrambo, ohranitev in zagotovitev strnjnosti in enotnosti delavskega razrednega gibanja v Avstriji.

Res je: zapeljivosti in skušnjave so bile velike in številne; od vseh strani so naskakovali delavstvo preproki najrazličnejšega radikalizma, podpirani in pospeševani od brezprimernih bede, od katere delavstvo trpi že dolga leta. Vendar vse je bilo zaman; niti prekomeren denar podjetnikov niti še tako naporni, celo histerični poskusi zapeljevanja od leve niso mogli porušiti vzgoje, ki jo je dal avstrijskemu delavstvu Viktor Adler. Da se je avstrijskemu delavstvu še vedno posrečilo odbiti najhujše napade buržuazije in po njej financirane reakcije, kar vsekakor ni omejeno lokalno samo na Avstrijo, je zasluga

Kaj so podale razprave?

Tekom nebroj razprav pred kazenskim sodiščem v Mariboru in okrajnim sodiščem v Ljubljani pa se je izkazalo, da so bili očitki železniške uprave nasproti tožnim železničarjem povsem neutemeljeni. Zaslanih je bilo okrog 35 prič, a celo višji uslužbenci železnice, vodja kurilnice ing. Vidic in delegat direktije železnice iz Ljubljane ing. Finci sta morala potrditi, da se tožniki pri demonstracijah niso obnašali žaljivo, oziroma priče so potrdile, da se nekateri demonstracij sploh niso udeležili, ampak so tisti čas delali in prišli pred pisarno šele po končani demonstraciji. Pred kazenskim sodiščem so bili radi tega tudi vsi tožniki kot obtoženci oproščeni.

Zakasnel odpust.

Sodba vsled tega ugotavlja, da odpust stvarno ni imel nobenih važnih razlogov, ker tožitelji v svoji službi niso ničesar zakrivali. Pri demonstracijah, ki so se raztegnile na stotine ljudi, ko je bilo delavstvo agresivno in razburjeno, se po navedbah sode skupinovodje ne more šteti v krivdo, če je po končanem opravilu zapustil delavnico in šel gledat demonstracijo, oziroma demonstrirat. Preko moči navadnega skupinovodje pa gre, da bi mogel v takih okoliščinah zadrževati delavce. Železniška uprava pa je v smislu pravilnika iz leta 1903 tudi zamudila odpust, ker je odpustila delavce iz službe šele po preteku enega tedna, ko je že zvedela za zadrževanje očitke.

Pravice in dolžnosti Južne železnice.

Zastopnik železniške uprave oziroma državnega zaklada pa je priznal, da so prešle vse obveze bivše Južne železnice na upravo Državne železnice, vsled tega tudi pravice železničarjev iz provizijskega fonda Južne železnice.

Poleg provizije po tem provizijskem pravilniku pa imajo člani tega fonda po čl. 28 navedbe o draginjskih dokladah iz leta 1924 tudi pravico do osebnih in draginjskih doklad po čl. 5 in 7 navedbe Ur. l. št. 218/1922. Vse to je sodišče tožiteljem priznalo v celih vsotah, kakor so jih vtoževali.

Ogromni stroški za državo.

Vsled skoro štiriletnega pravdanja, visokih zneskov, zaslišanja nešteti prič, kateremu so se za železnico vozili nešteto-krat zastopniki državnega zaklada iz Ljubljane v Maribor in zastopnik delavcev zopet iz Maribora v Ljubljano, so nastali državnemu zakladu s temi tožbami tudi velikanski stroški, ki znašajo doslej nad 50.000 Din. Vse to so zakrivali oni, ki so zahtevali odpust nedolžnih železničarjev, katerim se vkljub najpodrobnejšim preiskavam in sodnim zaslišanjem ni mogla dokazati niti najmanjša krivda, ki bi upravičevala odpust tako starih železničarjev iz službe.

Kakor pa smo že zadnjič poročali je bil še pred par meseci odpuščen iz službe delavnice državnih železnic železničar, ki je imel že sedem let službe, pa je imel v omari umazano platno, da si je z njo po delu v delavnici brisal roke.

strnjnosti avstrijskega delavstva, je zasluga dejstva, da živi v avstrijskem delavstvu še vedno duh Viktorja Adlerja. Adler je proletarjem vcepil v srce ljubezen do stranke, do strokovne organizacije, do zadruga in kulturne organizacije, in Adler je razvil v proletarskih možganih razumevanje za enotnost postopanja in akcije, ker postane vsaka akcija samo na ta način jača in uspešnejša. In tako velika in tako solidna ni bila nobena druga avtoriteta, da bi moglo delavstvo še danes imeti koristi od njenih taktičnih ukrepov. To je pa najlepša in najhvaležnejša počastitev Viktorja Adlerja. In taka počastitev tudi povsem odgovarja njegovemu bistvu, ki je stavljalo stranko in gibanje nad vse. Zato bo tudi najboljša počastitev Adlerjevega spomina od naše strani, kjer smo vsi več ali manj tudi Adlerjevi učenci in je bil Adler nekaj vodja tudi naše stranke v avstrijski državni zajednici, če se bomo v vsem podali na delo, da utrdimo naše gibanje in naše organizacije: strokovne, kulturne in zadruga. S tem bomo služili nekomu, ki ga je Adler tako ljubil: delavskemu razredu.

Dr. Viktorju Adlerju: čast in slava!
Cv. K.

Že čez noč

omehča Henko vso umazanino perila! Poznate li enostavnejši in udobnejši način pranja kakor namakanje perila s Henkom? Zakaj se trudite, če Vam Henko lajša delo?

Vzemite vsaj HENKO!

Tudi za omeščanje trde vode in vsako čiščenje je Henko priznano sredstvo.

HENKO za namakanje perila.

Ljubljana.

Lepo uspeli kulturni prireditvi v Ljubljani. V soboto se je vršila v dvorani Delavske zbornice mladinska akademija »Svobode« v Šiški. V ponedeljek pa istotam prosvetni večer »Zarje« in »Svobode«. Oba večera sta lepo uspela. Dvorana je bila obkrajnata zasedena.

Maribor.

MEDNARODNI ZADRUŽNI DAN.

Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos praznovali mariborske zadruga

Mednarodni zadruga dan

ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. julija ob 10. uri dopoldne na vrtu »Ljudskega doma«, Ruška cesta 5, v slučaju slabega vremena pa v notranjih gostilniških prostorih. Toplo priporočamo vsem članom zadrug, da se zborovanja, ki ga sklicuje Konzumno društvo za Slovenijo, polnoštevilno udeležijo.

Redukcije pri mariborskih bankah. Včeraj sta podružnici Ljubljanske kreditne banke in Prve hrvatske štedionice odpustili iz službe, oziroma upokojili celo vrsto uradnikov z več leti službe. Kreditna banka je odpustila 7 uradnikov, med drugimi tudi predsednika mariborske organizacije bančnih uradnikov g. Skazo. Prva hrvatska štedionica pa je odpustila tudi drugod po svojih podružnicah in centrali mnogo uradništva, skupno nad 60 uslužbencev.

Pripravljalni sestanek za ustanovitev društva »Priatelj Prirode«. V četrtek, dne 30. junija t. l. se je vršil v dvorani Delavske zbornice pripravljali sestanek za ustanovitev društva »Priatelj Prirode«, podružnice v Mariboru. S. Pelikan je kot sklicatelj otvoril in vodil zborovanje,

Pomanjkljivosti kože

kot solne pege, mozolje, gube, lišaje itd. bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezopojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franko, po povzetju 10 Din več. Istotoliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383. Savska banovina.

sodr. Nekovar pa je vodila zapisnik. Uvodoma je s. Pelikan raztolmačil namen tega sestanka, ki je bil sklican na splošno željo turistov-delavcev z namenom, da se čim prej ustanovi podružnica delavskega turističnega društva »Priatelj Prirode« v Mariboru. Nato je prečital društvena pravila, ki so bila soglasno sprejeta. Nato je bil izvoljen še tričlanski odbor, ki bo vložil pravila in po odobritvi istih od pristojne oblasti sklical tudi ustanovni občni zbor. Po izčrpanju dnevnega reda je predsednik zaključil dobro obiskani sestanek.

Mariborčani k otvoritvi krematorija v Gradcu. Zastopniki mariborskega društva za vpepeljevanje mrličev »Ogenj« se odpeljejo k otvoritvi krematorija, krasne zgradbe za vpepeljevanje mrličev v Gradcu, to nedeljo z osebnim vlakom ob 6.50 uri iz Maribora. Kdor se hoče temu izletu priključiti, se naj javi pred odhodom vlaka na kolodvoru. Potni list in vizum si mora vsak sam preskrbeti. Zadostuje pa naš potni list, ker se dobi avstrijski vizum kar v vlaku, kar je še cenejše, ker se plača v šilingih.

Redek jubilej. Te dni je praznoval v krogu svojih domačih s. Vid Merlin 60 letnico svojega rojstva in 35 letni jubilej, odkar že neumorno deluje v delavskih svobodnih strokovnih organizacijah. Tamburaši živilskih delavcev so mu ob tej priliki priredili podoknico in mu čestitali k njegovemu slavu. Tem čestitkam se pridružuje tudi strokovna organizacija živilskih delavcev, ki je ponosna na svojega sivolasega sobojevnika, želeč mu, da bi ostal še mnogo let čil in zdrav pobornik za delavske pravice.

Škoda akacij ob Dravi. Letos, ko so tako krasno cvele akacije ob Dravi, ki so še ostale med državnim mostom in brvjo, se je šele pokazalo, kako škoda je bilo posekanih akacij ob novi poti proti Pobrežju. Ker je tam sedaj Pobrežje golo, bi bilo umestno, da akacije zopet zasadijo, ker so najlepši okras tamošnjemu obrežju, ter ob cvetju tako prijetno dišijo proti mestu, da je cel most poln tega vonja. Golo rebro nad cesto izgleda sicer preveč žalostno.

Ukaželjna mladina. Na tukajšnji realni gimnaziji se je letos prijavilo 164 učencev in 113 učenek. Pri sprejemnih izpitih pa je bilo sprejetih 219 učencev in učenek.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Avstrijski delavski sportniki v Mariboru

V soboto, dne 15. in v nedeljo, dne 16. julija gostujejo v Mariboru sportniki iz Voitsberga po sledečem sporedu:

V soboto:

Sprejem gostov ob uri, ki jo še določimo, v palači Delavske zbornice. Tam se nakažejo prenočišča.

Ob pol 6. uri nogometna tekma

Voitsberg—Svoboda

v Ljudskem vrtu.

Ob 8. uri skupna večerja v Javni kuhinji. Ob 9. uri uradni sprejem gostov v Gambrinovi dvorani ob sodelovanju godbe in pevskih društev. Pozdravni govori, izročitev pokala, petje, godba in prosta zabava.

V nedeljo:

Dopoldne: razkazovanje mesta. Ob pol 12. uri kosilo v Javni kuhinji. Ob 3. uri popoldne nogometna tekma

Voitsberg—Svoboda

v Ljudskem vrtu.

Po tekmi izlet v bližnjo okolico (vinotoč), nato slovo od gostov.

Vstopnina bo pri tekmah na tribuni Din 10.—, sedeži Din 8.—, stojišča Din 5.—, vajenci in dijaki 3 Din.

Večina kart mora biti prodana v predprodaji. Karte se dobe pri Svobodaših.

Postelje za goste rabimo od sobote na nedeljo. Kdor misli vzeti kakega sportnika k sebi, naj javi to naši upravi ali pa v Delavski zbornici.

Hrastnik.

Kako velika je še zaslepljenost. Vsak dan skoro čitamo v časopisih o raznih mednarodnih konferencah, na katerih se razpravlja o sporazumu med narodi. Take konference so potrebne in tudi naša država se jih udeležuje po svojih predstavnikih. Najbolj interesirani na takih konferencah pa so naši slovenski in jugoslovanski izseljenci sploh. Ako bi namesto sporazuma zavladala nacionalna nestrpnost, potem bi bilo našim izseljencem sploh onemogočeno vsako kulturno udejstvovanje v drugorodnih državah. Še vedno pa je mnogo ljudi, kateri se odlikujejo po svoji narodni nestrpnosti tudi pri nas. Zlasti obžalovanja vredno pa je, če opazimo znake narodne nestrpnosti med mladino. Dne 22. junija so priredili otroci četrtega razreda ljudske šole izlet na Kum. Ob istem času se je mudilo na Kumu tudi več steklarjev — slovenskega in nemškega narodnega poretka. Med otroci-izletniki so se nahajali tudi otroci steklarjev. Ti so, ko so spoznali v steklarjih znanec in prijatelj svojih staršev, prišli k njim. Otroci in steklarji so se pogovarjali med seboj slovensko in nemško ter so zapeli tudi več slovenskih pesmi. Med otroci pa je bila tudi neka deklica, ki se je začela znašati nad tovarišicami, češ, da ona ni »glazarica«, da bi poslušala nemško govorico. Poleg slovenskih pesmi so zapeli steklarji tudi par pesmi v esperantskem jeziku. Pozneje so steklarji delavci imeli priliko govoriti z gđ. učiteljico o tem, kako je nastopila nadoletna deklica proti njenim tovarišicam radi nemškega pogojava s steklarji. Na njihovo začudenje pa je gđ. učiteljica izjavila, da je dotično dekletce imelo popolnoma prav!

Gospod katehet sili otroke v cerkev. Katehet g. Žaler silno zameri otrokom, kateri ne hodijo k maši.

Otroci so povedali doma staršem, da jim je katehet obljubil radi tega slabe rede v spričevalu. Opozarjamo na to naš šolski odbor, da se za stvar zanima in da naše otroke zaščiti, ker po zakonu ne more nihče siliti naših otrok v cerkev in k verskim vajam, razen k šolskim mašam. — **Prizadeti starši.**

Zalog.

Podružnica »Svobode« bo proslavila petletnico svojega težkega dela na kulturnem polju. V soboto, dne 2. julija 1932 ob 20. uri bo v dvorani g. C. Požara prosvetni večer s sledečim dnevnim redom: Nagovor, petje, govorniki zbor, solo-spevi, deklamacije in odlomki dram »Hlapci« in »Križa«. — V nedeljo, dne 3. julija ob 3. uri popoldne nogometna tekma. Srečata se SK Svoboda Zalog : SK Svoboda Ljubljana. Po igri velika vrtna veselica pri g. C. Požaru. Vabimo vse somišljenike in prijatelje delavskih prireditev!

Ptuj.

Sol, kilogram po Din 12.—. Tukajšnja monopolna veleprodaja soli je dobila 1000 kg fine soli, katero je moral po nalogu monopolske direkcije prevzeti vsak trgovec in se prodaja — reci in beri — po dvanajst dinarjev. Poceni ta sol ravno ni. Trgovci upajo, da jo bodo lahko dolgo držali na zalogi.

Podružnica Zveze delavskih žen in deklet za revne in slabotne otroke nam sporoča: Z našo prošnjo pri mestni občini smo vendar dosegli, da je mestni občinski svet v svoji seji dne 27. junija na predlog s. Gabriela votiral Din 1000.— kot prispevek, ki se bo izročil Protituberkulozni ligi, da se še par naših okrepitve in zdravja potrebnih otrok pošlje na počitnice. Še dr. Šalamun je povdarjal, da je to uvaževanja vredno, le žal, da se nekaterim občinskim svetnikom zdi za take stvari škoda denarja. Če bi naši delavci imeli le del dohodkov, kakor jih imajo gospodje, potem bi že sami lahko skrbeli za zdravje svoje dece.

Policija ima strog nalog, paziti na motorna vozila, ki vozijo s čezmerno hitrostjo proti ali iz mesta. Tako je odgovoril g. župan na seji s. Ga-

bielju, kateri je zahteval, da bi se proti brezobzirnežem kaj ukrenilo. Zaenkrat ne izgleda, da bi ta ukaz imel kak učinek in smo mnenja, da bi svarilne table več zalegle in da bi nam potem ne bilo potreba požirati toliko prahu.

Napredek. Če hočeš poslušati nedeljski koncert v parku, plačaj! Tako je vpeljano pri nas. Neka ženska, ki je nevede zašla v park in ni imela listka, ki ga je od nje zahteval policist, je od strahu zbolela. Tako smo deljeni v dve vrsti. Tisti, ki ima 2 Din, gre lahko v park, drugemu je dovoljeno gledati in poslušati od daleč...

Radi redukcije izvršil samomor.

Z dinamitno patrono si je razstrelil glavo.

Helena pri Črni, dne 23. jun. 1932.

Dne 23. t. m. si je vzel življenje naš sodelavec Delobst Florijan. Sel je v rov, kjer si je vtaknil v usta dinamitno patrono, katero je zvezal z vžigalno vrvico in jo prižgal. Detonacija je privabila delavce na lice mesta, kjer so našli Delobsta mrtvega — brez glave. Dinamitna eksplozija mu je raznesla glavo.

Omenjeni je bil reducirani 21. t. m., da siravno je delal pri rudniku daljšo dobo. Bil je samec, brez vsakega doma, zato se je nameraval poročiti s svojo izvoljenko, ki jo je zelo ljubil, in si z njo urediti lastno ognjišče. V sled odgovori pa je bila njegova eksistenca uničena in zakonska sreča nedosegljiva. To je gnalo nesrečnega, da si je vzel svoje življenje na tako tragičen način.

Kedaj bo pri našem rudniku konec redukcij? Sedanja angleška družba reducira že od l. 1927 dalje; vsa ta leta sem žive rudarji v večni negotovosti.

O razmerah v mežiškem svinčenem rudniku bomo še poročali.

Tržič.

Sport. V nedeljo, dne 26. junija 1932, se je odigrala težko pričakovana I. mednarodna nogometna tekma. Bila je to prava senzacija za Tržič. Agilni sportni klub »Svoboda« v Tržiču se ni ustrašil stroškov, da nudi navdušeni sportni publik res lepo igro ter je v ta namen povabil v goste komb. moštvo »KAC« iz Celovca. Lepo napredujejo moštvo SK Svobode mu je bilo popolnoma enakovreden nasprotnik. V prvem polčasu celo v premoči z 2 : 1. Vendar pa ni mogel v zadnjih 5 minutah drugega polčasa, radi pogreške obrambe, preprečiti poraza s 3 : 2. Gostje, ki so zenačili z dvema enajstmetrovkama, so igrali lepo prizemno komb. igro vseskozi zelo fair. Gledalci, katerih je bilo okrog 500, so bili z igro obeh moštev zelo zadovoljni. V predtekmi SK Svoboda rezerva proti SK Pristava so se revanžirali slednji za njihov poraz 6 : 1 od nedelje, dne 19. VI. 1932 s 4 : 1. Sodil je prav dobro priljubljeni gospod Osebek.

Velike bolezni

Epilepsija -- Krčl -- Božjast -- Padavica!

Proti tem boleznim se je skozi 20 let najbolj obnesel **dr. Schäfferjev Epilipsen**, enako tudi kot blažilno sredstvo proti nervoznosti in nespečnosti. Prospekte naročite pri **apoteki sv. Stjepana, Mr. M. Flister, Osljak III h.**

Zbirajte za tiskovni sklad

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE.	Din 190.—, 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 320.— do 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. šte.

Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se boste uverili o resničnosti naših navedb;
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Nabirajte nove naročnike

OTVORITEV PRODAJALNICE

Podpisana tvrdka naznanja s tem cenj. občinstvu, da otvori dne 1. julija t. l.

NOVO FILIJALO

svojega podjetja v hiši **Aleksandrova cesta št. 19.** Pri tem si dovoljuje opozoriti, da izdeluje svoje pecivo iz najboljših banatskih mok in v vsem higijenično ter prosi radi tega svoje cenj. odjemalce, da ji pridržijo tudi v bodoče svoje skozi 32 let poklonjeno zaupanje.

Z najlepšo hvalo v naprej se priporoča

I. mariborska delavska pekarna.
NAČELSTVO.

OTVORITEV NOVE KONFEKCIJSKE TRGOVINE.

Ime tvrdke

„OBLEKE“,
Maribor, Glavni trg šte. 20
poleg apoteke Sv. Areha.

Prodajali bomo vsakovrstne cenene izgotovljene damske obleke.

Po ceni obleke za gospode. — Obleke za deklice in dečke.

Naši izdelki so lepi, okusni in lepih vzorcev.